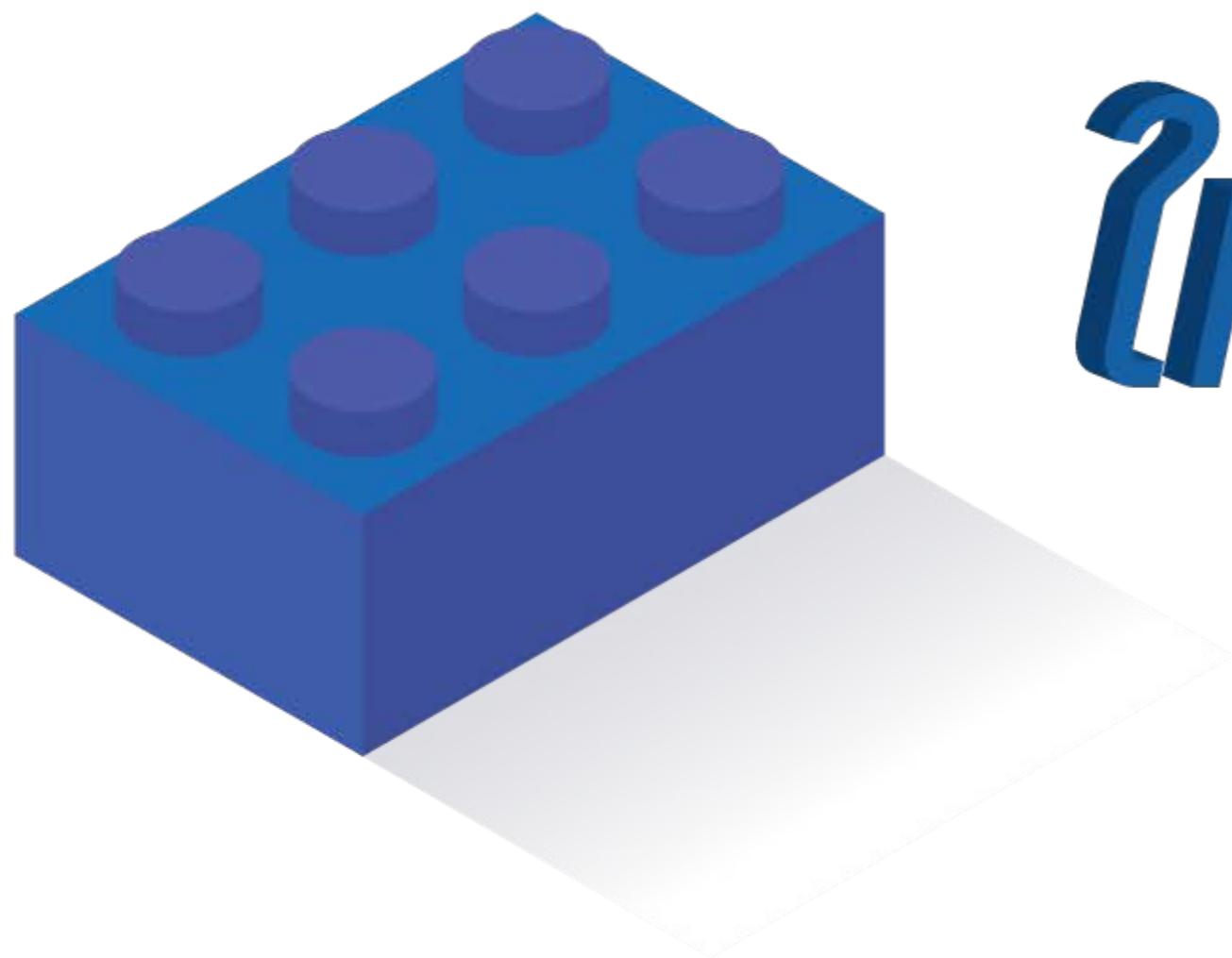

ปรับบทบาท รัฐไทย

ให้ประชาชนได้บริการที่ดี

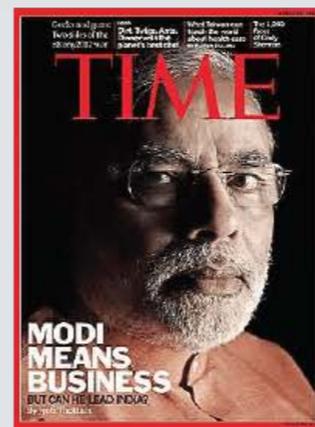
ให้ ท้องถิ่น
ตัดสินใจ

ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์
ประธานที่ปรึกษา

ท้องถิ่นช่วยสร้างผู้นำรุ่นใหม่

- ประชาธิปไตยระดับชาติ
เข้มแข็งได้ถ้ามีตัวเลือก
ผู้นำจำนวนมากพอ
- การบริหารท้องถิ่นสร้าง
track record ให้ผู้นำรุ่น
ใหม่

เมืองโออิตะ

- จากเมืองล้าหลัง-ยากจนสู่เมืองแบบอย่าง
- เริ่มโครงการ “หนึ่งหมู่บ้าน-หนึ่งผลิตภัณฑ์”
- เน้นพึ่งตัวเอง ไม่มีเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง
- เป็นเมืองเสรีในโลกไร้พรมแดน ไม่ใช่ “ตั้งโตเกียว”

Morihiko Hiramatsu, Ph.D

ผู้ว่าจังหวัดโออิตะ 1979-2003

ผู้รับรางวัลแมกไซไซปี 1995

Bilbao

Iñaki Azkuna

นายกเทศมนตรีบิลเบา 1999-2014

ฟื้นฟูเมืองด้วยพิพิธภัณฑ

Bogota

Enrique Peñalosa

นายกเทศมนตรีโบโกตา 1998-2001 และ 2016

ปัจจุบันเปลี่ยนเมืองอันตรายสู่เมืองปลอดภัย

Lee Myung-bak
นายกเทศมนตรีโซล 2002-2006
ฟื้นฟูคลองเป็นพื้นที่สาธารณะ

**“ประชาชนรู้วิธีการที่ดีที่สุด
ในการแก้ปัญหาของตน
ไม่ใช่วิธีที่เสนอโดย
คนที่ไม่มมีปัญหา ”**

Gonzalo Sánchez de Lozada

ประธานาธิบดีคนที่ 74 และ 77 ของโบลิเวีย

ตอบสนองความต้องการ
ที่หลากหลาย

แก้ปัญหาแบบองค์รวม

รัฐบาลท้องถิ่นสามารถ

เปิดส่วนร่วมของประชาชน

สร้างนวัตกรรมการให้บริการ

กระจายอำนาจ...เพิ่มคุณภาพการศึกษา

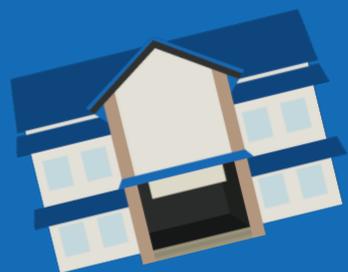
การกระจายอำนาจการคลัง
เพิ่มการลงทุนด้านการศึกษา

การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา
เพิ่มคะแนนสอบ PISA 28 คะแนน

กระจายอำนาจให้แก่ อปท.
ให้โรงเรียนมีอิสระในการบริหาร

ไทยอยู่ที่จุดไหน ในการกระจายอำนาจ?

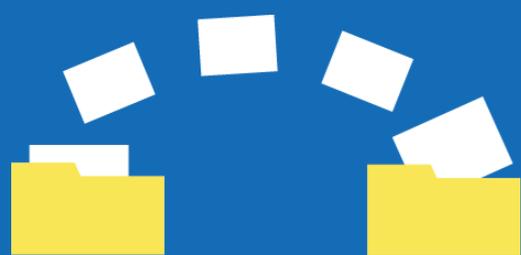
มี อปท. 7,853 แห่ง

กทม. และพัทยา

อบจ. 76 แห่ง

เทศบาล 2,440 แห่ง

อบต. 5,335 แห่ง

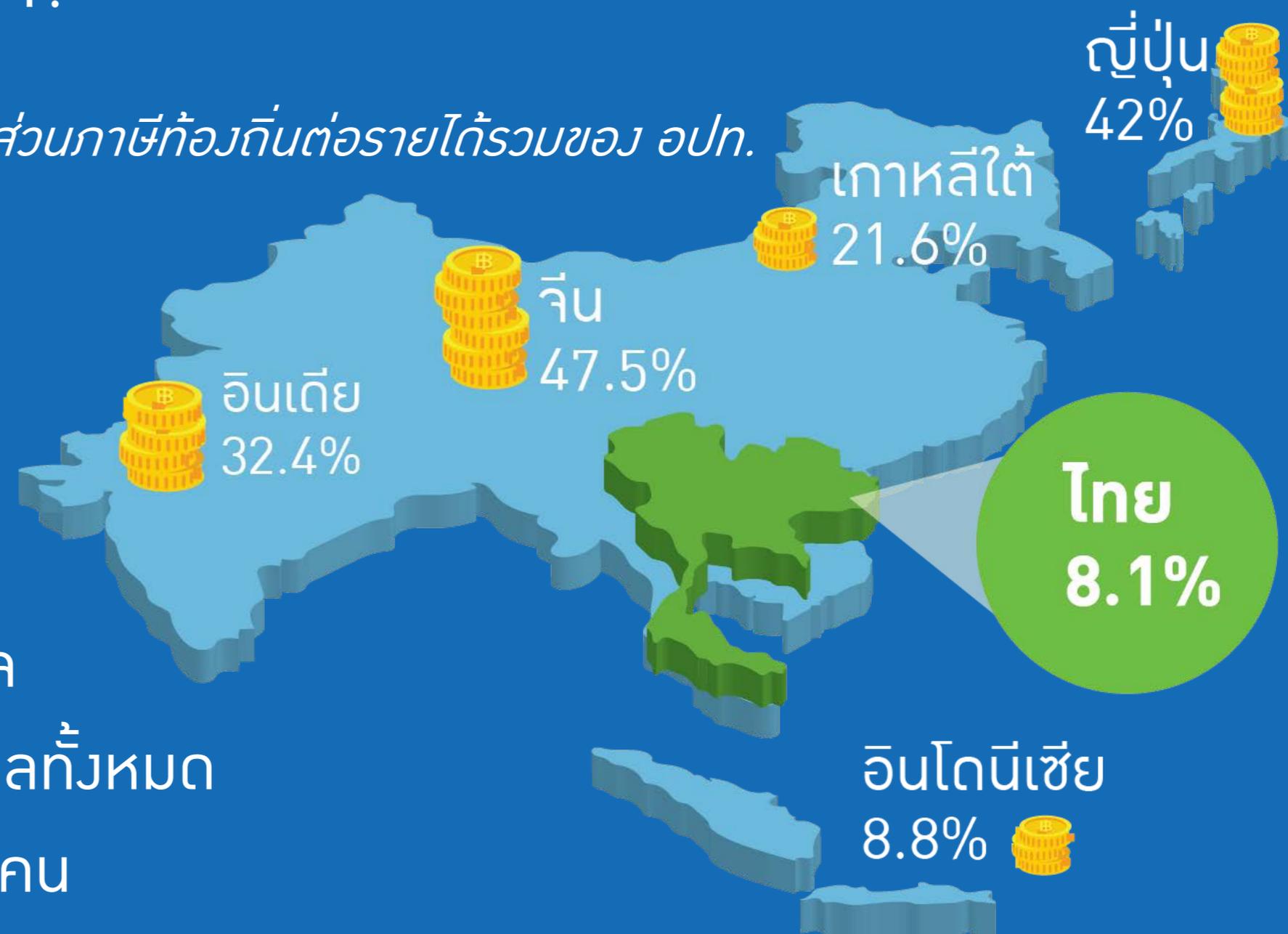

รับโอนภารกิจ 220 จาก 359 ภารกิจ

รับโอนรายได้ 27% ของรายได้รัฐบาลทั้งหมด

รับโอนเจ้าหน้าที่ (ไม่รวมครู) 1 หมื่นคน

สัดส่วนภาษีท้องถิ่นต่อรายได้รวมของ อปท.

3 ยุค การกระจายอำนาจของไทย

ยุคทอง (2540-2544)

- มีรัฐธรรมนูญ-กฎหมายกระจายอำนาจ
- จัดสรรรายได้ตามกฎหมายกำหนด

ยุคซีอีโอ (2545-2549)

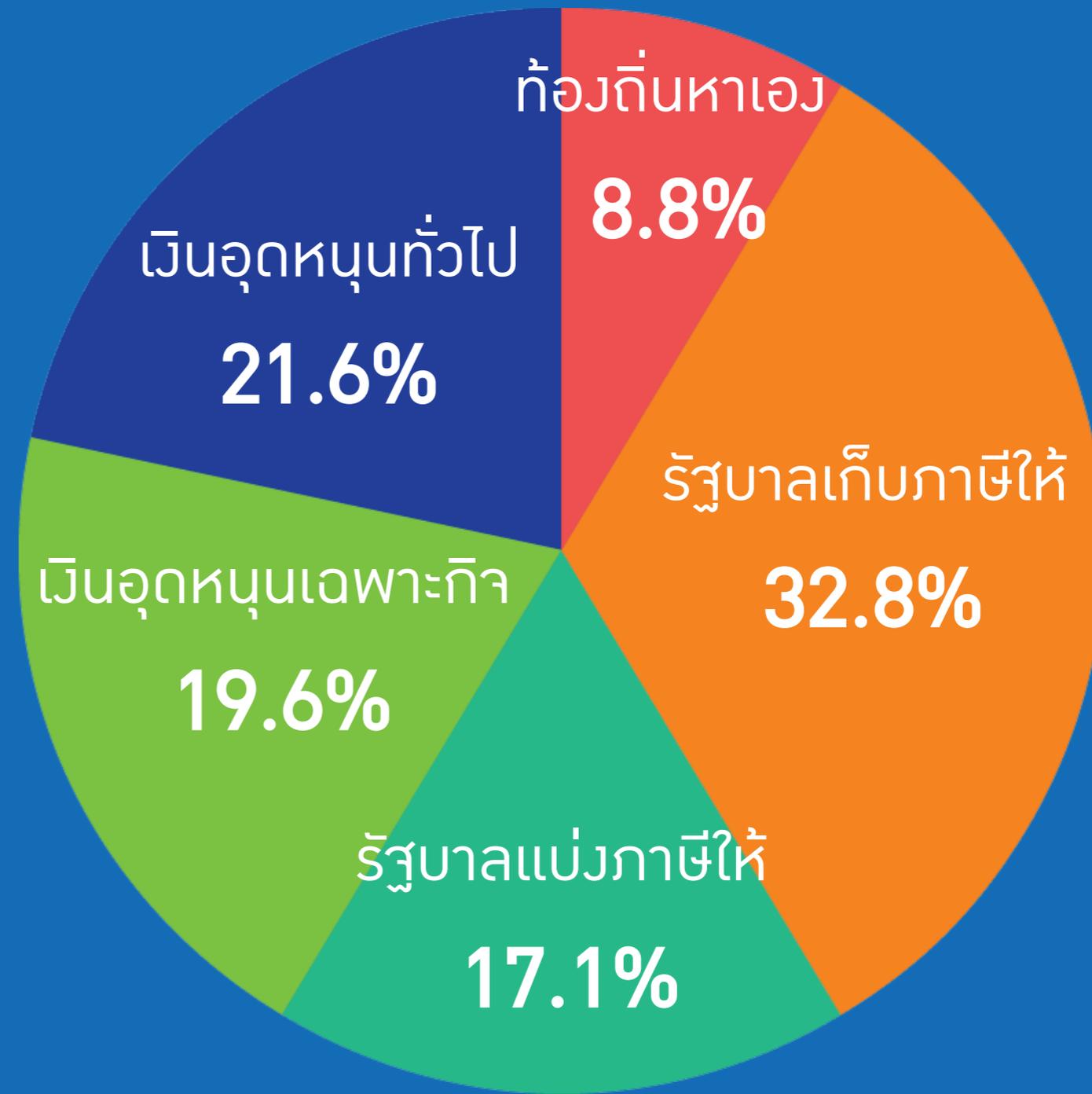
- เริ่มถ่ายโอนการศึกษา
- ละลดถ่ายโอนภารกิจ
- เลื่อนโอนรายได้ 35%
ไม่มีกำหนด

ยุคติดกับดัก (2549-ปัจจุบัน)

- ละลดถ่ายโอนการศึกษา
- เพิ่มสัดส่วนเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ
- อปท. บางแห่งต้องการคืนภารกิจ

ที่มาของรายได้

รายจ่าย **อปท.** 5 อันดับแรก (เฉลี่ย)

บริหารทั่วไป	24.6%
เคหะ-ชุมชน	20.3%
การศึกษา	14.7%
โยธา-อุตสาหกรรม	10.7%
จบกกลางและอื่นๆ	8.6%

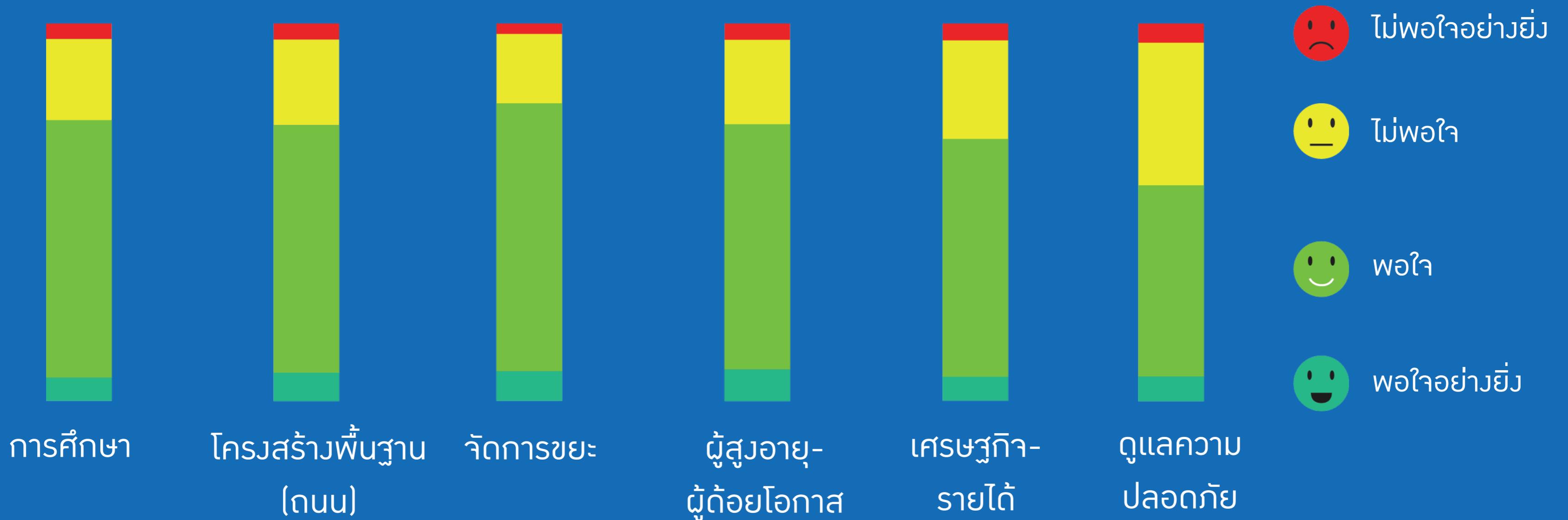
รายจ่าย **อบต.** 5 อันดับแรก

บริหารทั่วไป	33.2%
เคหะ-ชุมชน	20.8%
การศึกษา	12.5%
โยธา-อุตสาหกรรม	12.1%
จบกกลางและอื่นๆ	5.1%

* ไม่รวมรายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

ที่มา: ทดสอบจาก วีระศักดิ์ เครือเทพ และคณะ (2557)

ความพอใจของประชาชนต่อบริการ อปท.

ที่มา: วีระศักดิ์ เครือเทพ และคณะ (2557)

การจัดการศึกษา

รัฐบาลคิด

อยากให้เรียนเก่งๆ

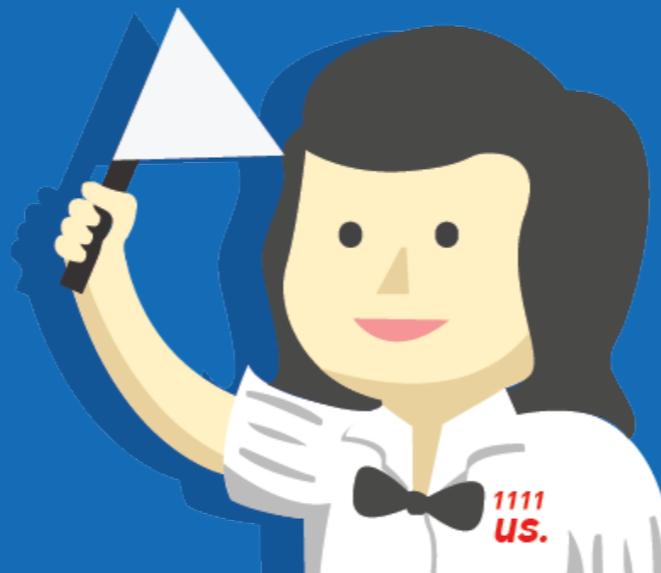
จะได้เข้ามหาวิทยาลัย

อยากเป็นนักบิน

อยากเป็นไกด์

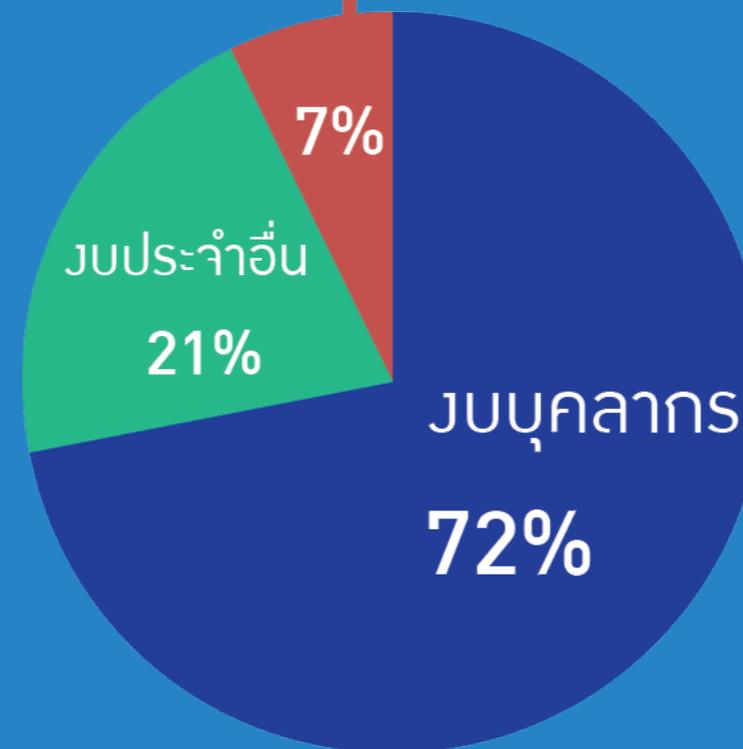
ชอบซ่อมมอเตอร์ไซด์
เท่ดี!!

ท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณ ตรงความต้องการมากกว่า

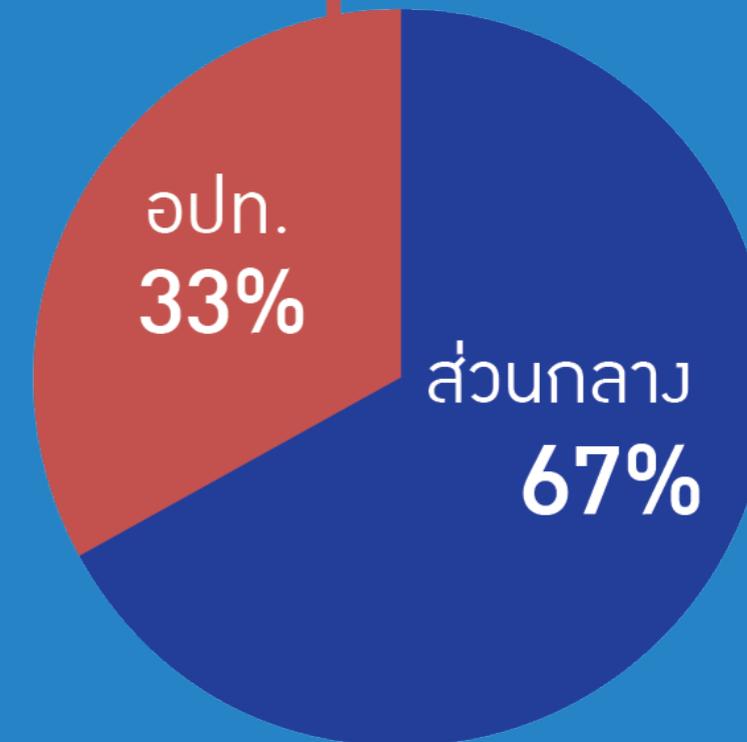
งบโครงการต่างๆ ถูก
กำหนดจากส่วนกลาง

ปี 2557 กระทรวงศึกษาธิการ

ที่มา: สำนักงบประมาณ และ สพฐ.

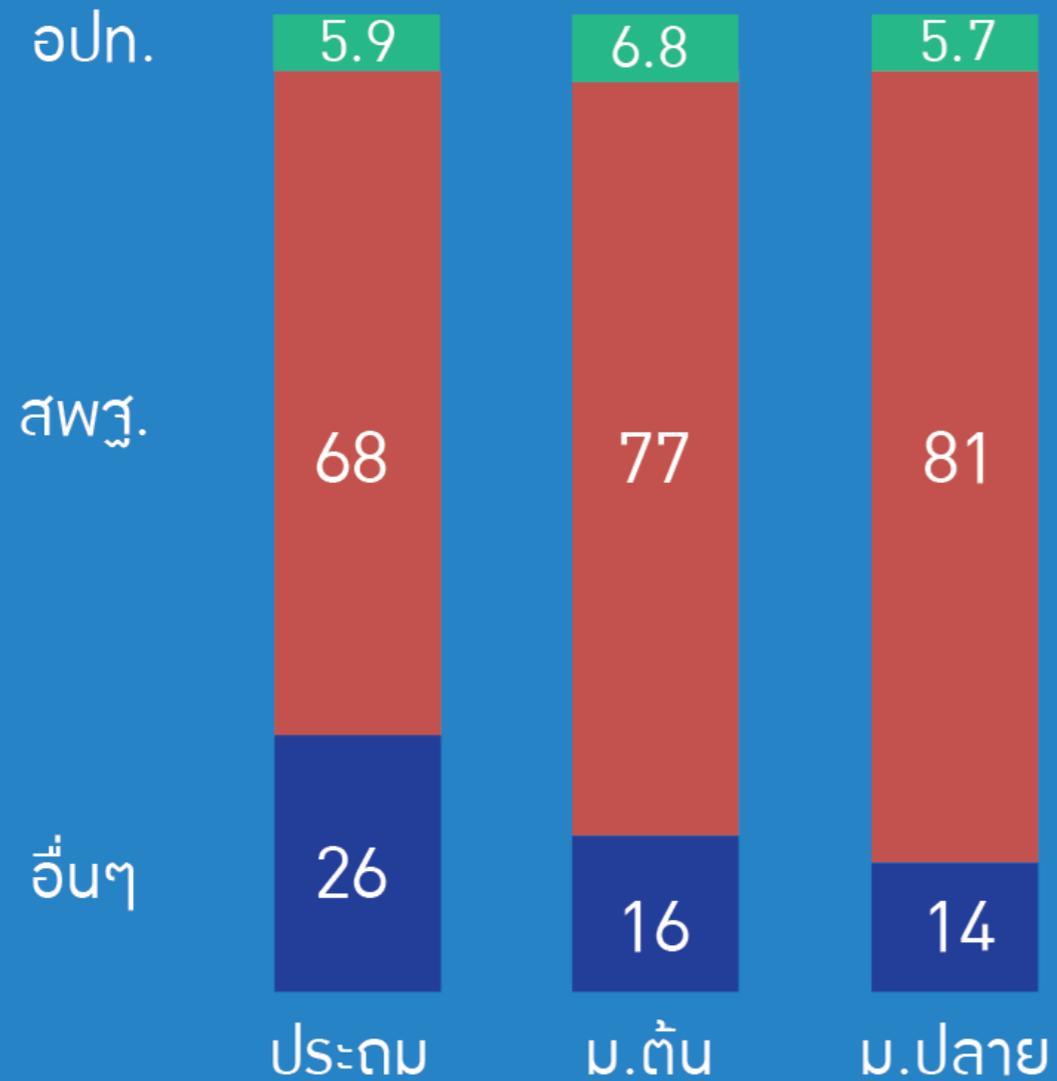
อปท. จัดสรรงบประมาณให้โรงเรียน
ตามความต้องการของท้องถิ่น

ปี 2553 อปท.

ที่มา: ชัยยุทธ์ และคณะ (2555)

ยังมีการถ่ายโอนโรงเรียนไป อปท. น้อย

ที่มา: สำนักงานสภาการศึกษา 2557

ปี 2556 อปท.มีจำนวน นร.
เพียงร้อยละ 6-7 ของ นร. ทั้งประเทศ

ร.ร. บ้านแม่อนขี้เหล็ก

ร.ร. บ้านศาลา

ร.ร. แม่อายุวิทยาคม

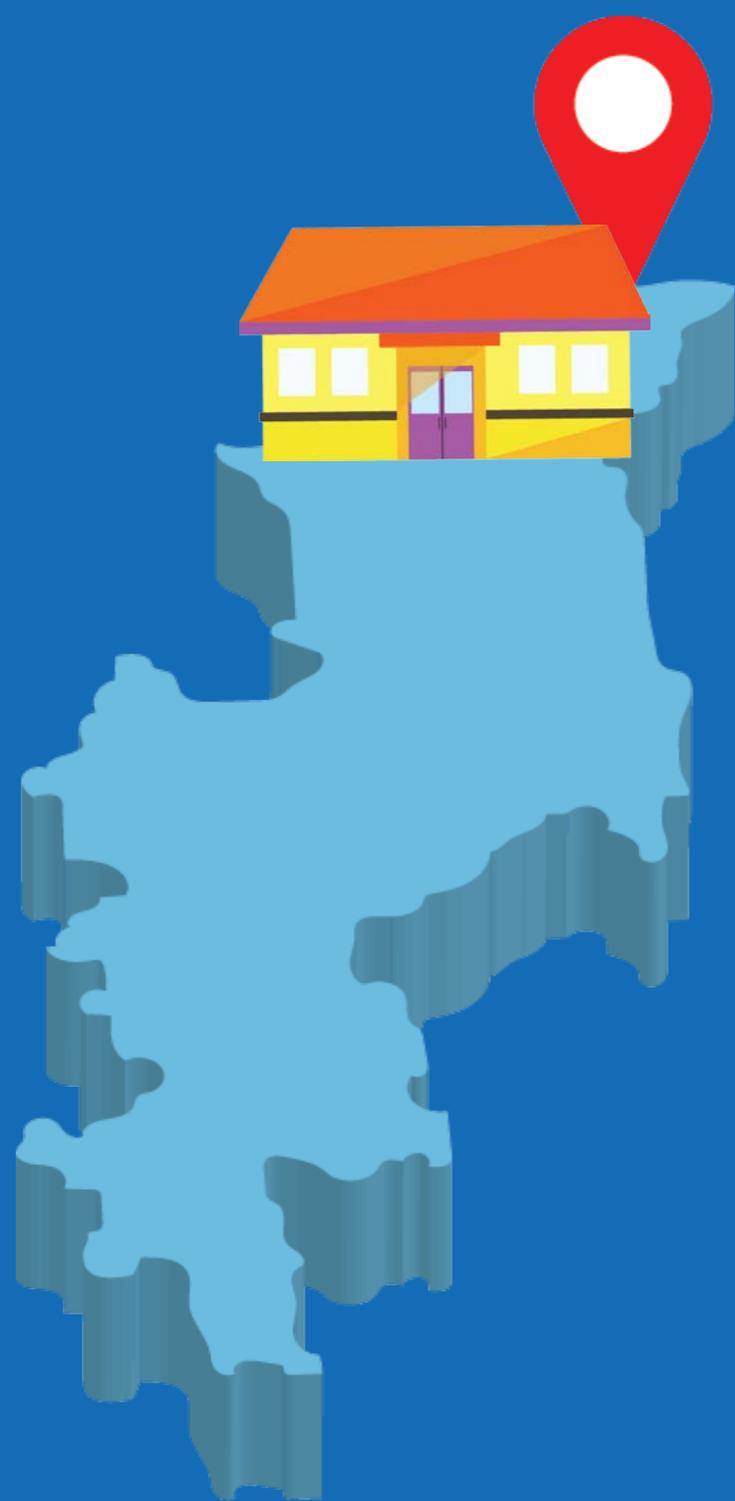
ร.ร. ต้นแก้วผดุง
พิทยาลัย

กรณีศึกษา ร.ร.

สังกัด อบจ. เชียงใหม่

S.S. ต้นแก้วผดุงพิทยาลัย

ร.ร. แม่อาววิทยาคม

ข้อดีของ ร.ร. ที่ถ่ายโอนมา

- จัดการสอนตรง
ความต้องการให้มากขึ้น

- มีงบประมาณเพิ่มเติม
บริหารได้อย่างอิสระ

- คณะกรรมการสถานศึกษา
มีส่วนร่วมมากขึ้น

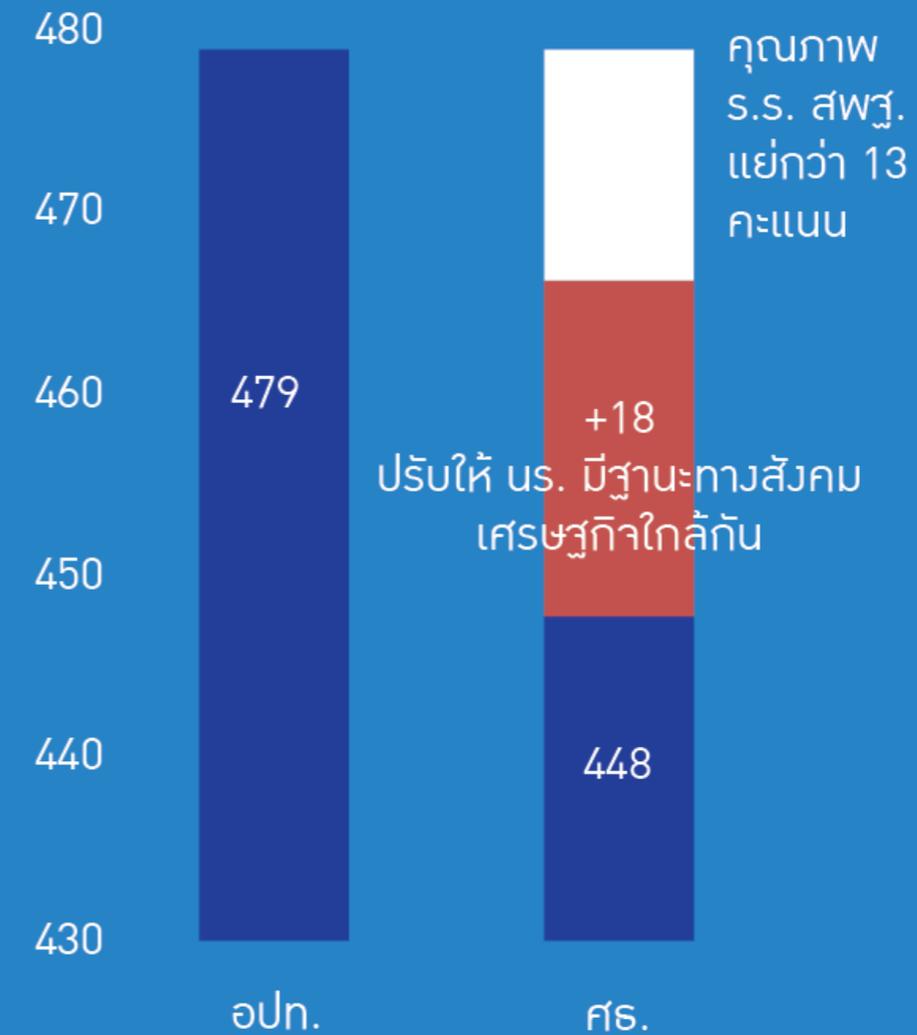

ผลการสอบที่ดีขึ้น

ร.ร. อปท. มีคุณภาพดีกว่า
ร.ร. กระทรวงศึกษาธิการ

คะแนน TIMSS วิชาคณิต ป.4

การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

รัฐบาลคิด

บ้านพักคนชรา

รักษาพยาบาล

ปฏิบัติธรรม

อยู่อย่างมีศักดิ์ศรี

อยากลิลาศ ดนตรี

อยากเรียนภาษาอังกฤษ

กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ นนทบุรี

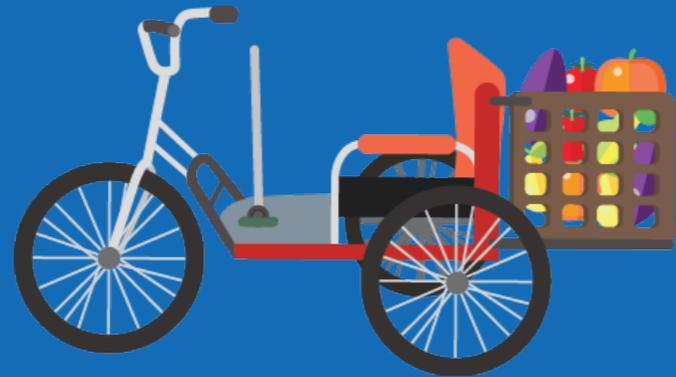
- ประชาชนนนทบุรีร้อยละ 20 สูงอายุ
- เทศบาลนครเริ่มศูนย์พัฒนาฯ ปี 2555
    ต่อยอดชมรมผู้สูงอายุ
- จัดกิจกรรมกว่า 20 อย่าง ตามความต้องการ
- ชุมชนมีส่วนร่วม ประหยัดงบ

การจัดสวัสดิการคนพิการ

รัฐบาลคิด
รถเข็นมาตรฐาน

รถเข็นเก็บผลไม้

รถเข็นขายของที่ตลาด

ดร.วรรณ ชานูด้วยวิทย์

อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ที่ปรึกษาที่ดีอาร์ไอ

สวัสดิการคนพิการ โดย อบจ. หนองบัวลำภู

รวมฟื้นฟูสุขภาพ สปสช. ไปจังหวัด
ส่วนไม่ถูกใช้ ต้องโอนกลับ

*อบจ. หนองบัวลำภู สมทบทุน
กับ สปสช.*

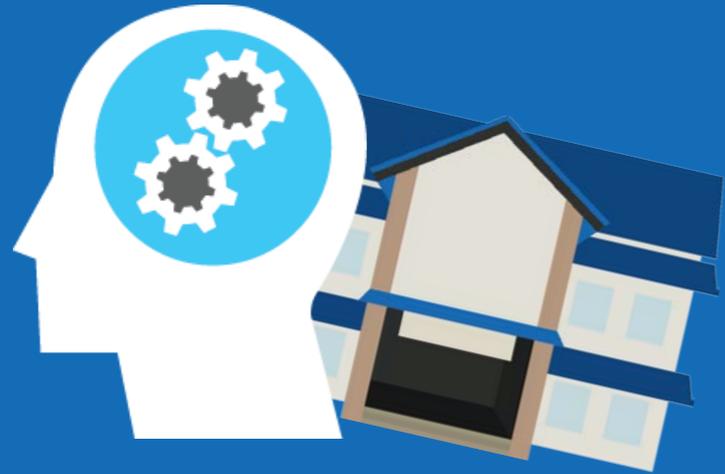
- ตั้งกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ
- ร่วมงานกับภาคีต่างๆ
- สนับสนุนสมาคมคนพิการตั้ง
ศูนย์ซ่อมสร้าง

*ดูแลคนพิการ ตามความ
ต้องการรายคน*

- ทำกายภาพบำบัด
- ช่วยชุมชนปรับปรุงบ้าน
- ทำและซ่อมกายอุปกรณ์

จุดอ่อนของ อปท.

ขาดความอิสระ

ขาดขีดความสามารถ

ขาดกลไกความรับผิดชอบ

ขาดความอิสระ

นายอำเภอ/ผู้ว่าฯ มีอำนาจ

- เตือน-แหวน- เสนอปลด
ผู้บริหาร อปท.
- เห็นชอบร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น
- อนุมัติร่างงบประมาณ อปท.

ตัวอย่างปัญหา

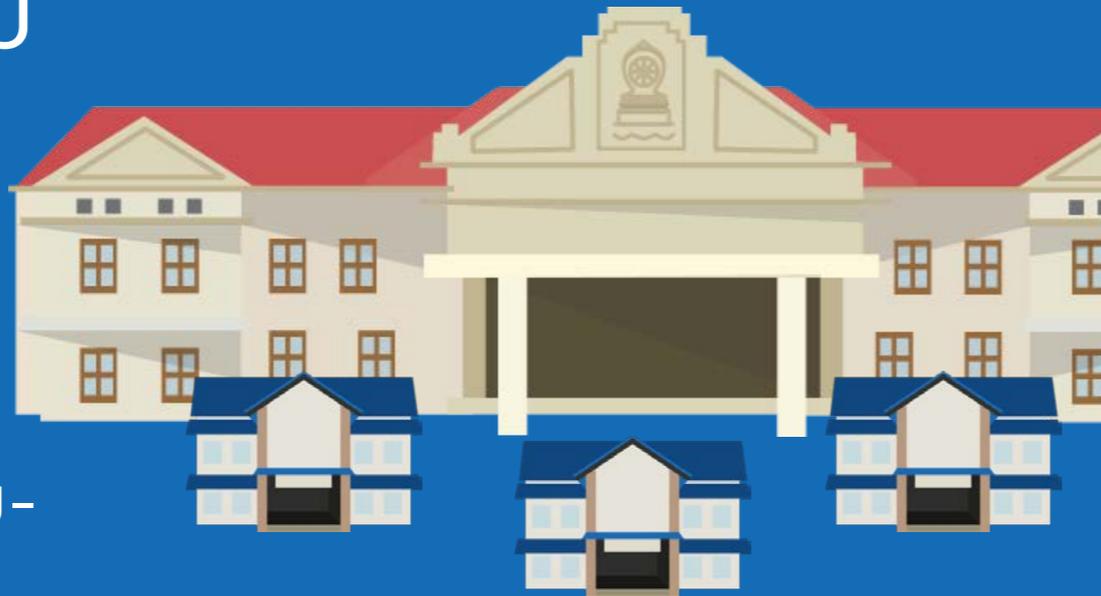
- นายอำเภอของบประมาณ อปท.
แลกการอนุมัติงบประมาณ
- สภา อปท. เปลี่ยนสถานที่
ก่อสร้างอาคารไม่ได้ เพราะผู้ว่า
ไม่อนุมัติ
- อปท. ถูกบังคับเป็นโจทก์ ฟ้องคดี
ร่วมกับนายอำเภอ ทั้งที่ไม่เห็นด้วย

ที่มา: อภิชาติ สถิตนิรามัย (2555)

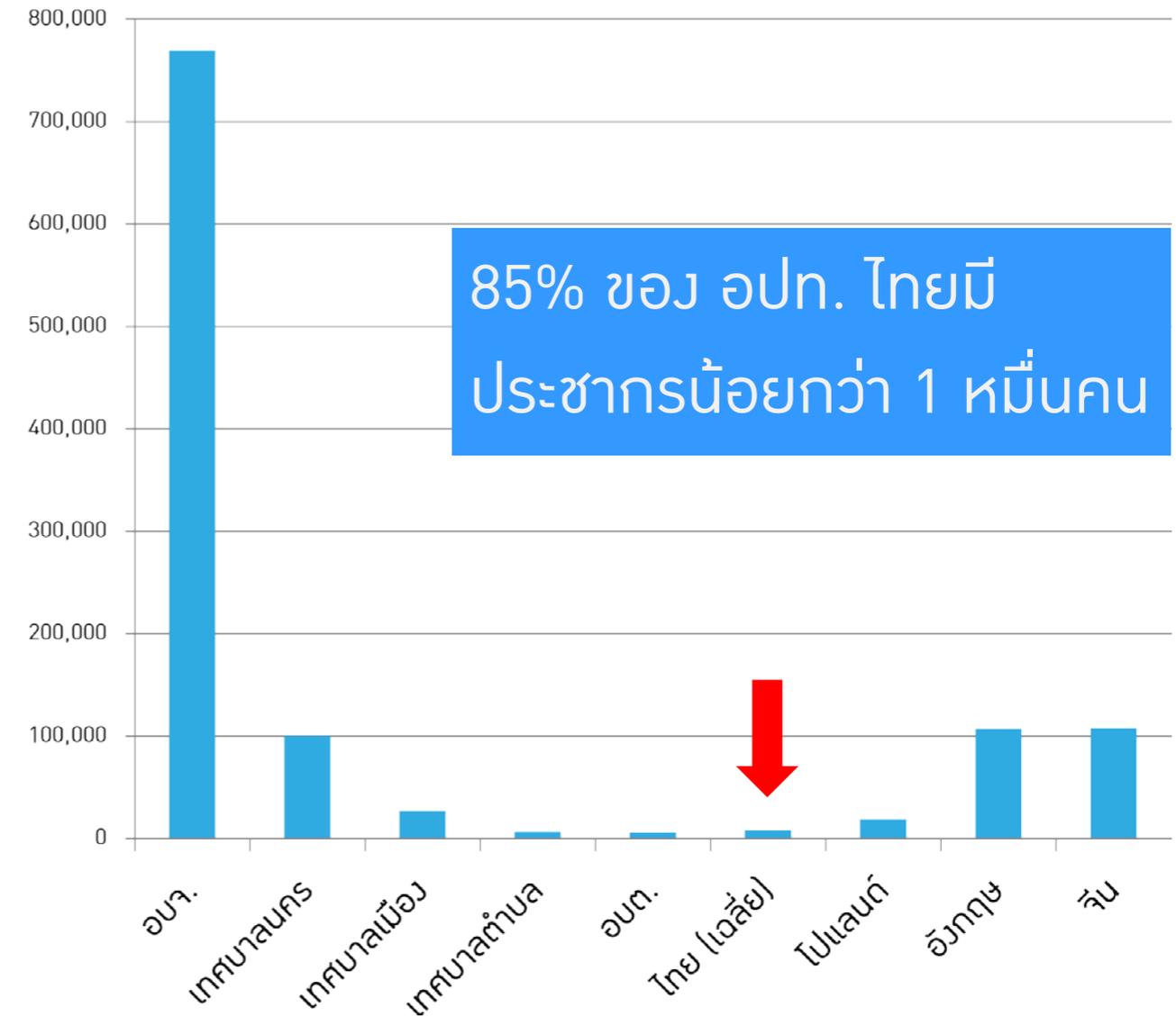
ขาดขีดความสามารถ

อปท. ไทยมีจำนวนมาก
และขนาดเล็กเกินไป

- รับถ่ายโอนภารกิจมาก
- ขาดฐานภาษี
- ขาดบุคลากร
- ไม่ถูกเตรียมความพร้อม-
ไม่มีกลไกหมุน

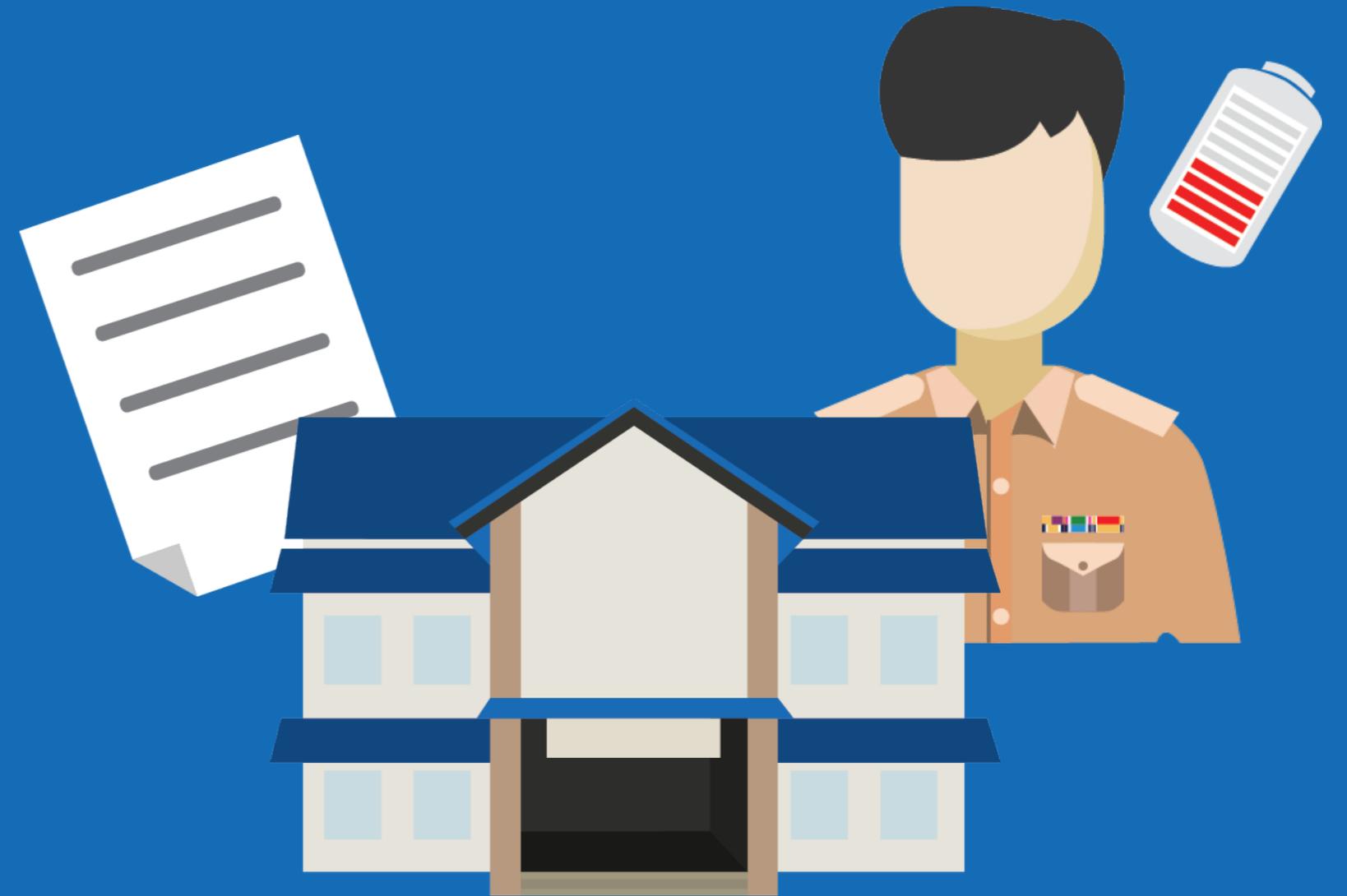
จำนวนประชากรเฉลี่ยต่อ อปท. (คน)

ขาดกลไกความรับผิดชอบ

กลไกที่มีอยู่ไม่เพียงพอที่จะทำให้ อปท.
รับผิดชอบต่อประชาชนในพื้นที่

- ขาดการกำหนดมาตรฐานบริการ
- ขาดระบบเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติงาน
- ขาดการเก็บภาษีท้องถิ่น
- ถอดถอนผู้บริหารได้ยากมาก

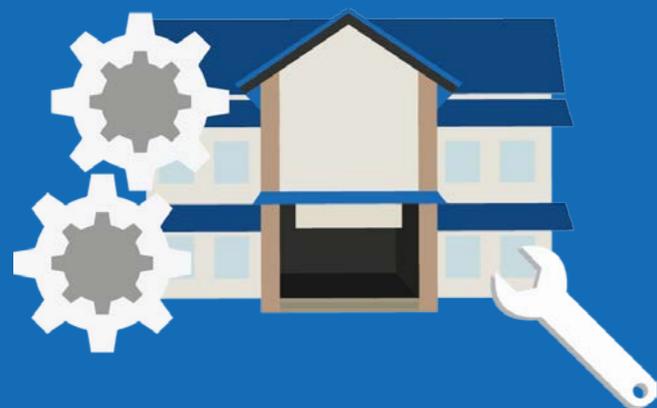

รศ.วุฒิสสาร ตันไชย
เลขาธิการ สถาบันพระปกเกล้า

ข้อเสนอแนะระดับ
การกระจายอำนาจ

เพิ่มความเป็นอิสระ

- ยุบรวมจังหวัดเข้ากับ อบจ. เป็น “จังหวัดจัดการตนเอง”
- แก้กฎหมายลดอำนาจแทรกแซงของมหาดไทย
- แยกภาษีที่จัดเก็บเองออกจากรายได้ที่รัฐบาลโอนให้

เพิ่มขีดความสามารถ

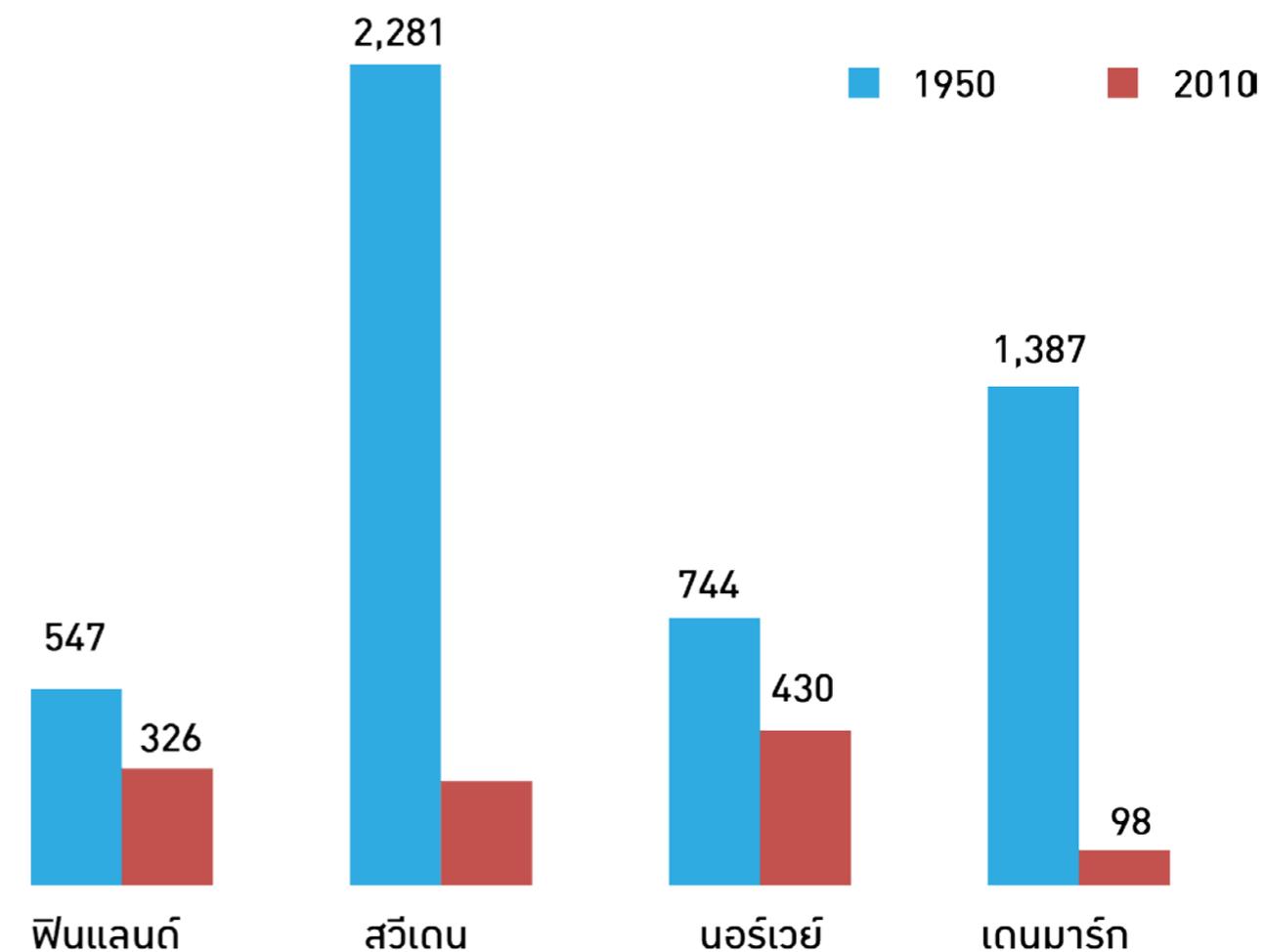
- จูงใจให้ อปท. ควบรวมโดยปรับสูตรเงินโอน
- ปรับให้ส่วนกลางเป็นพี่เลี้ยง+ดูแลมาตรฐานบริการ

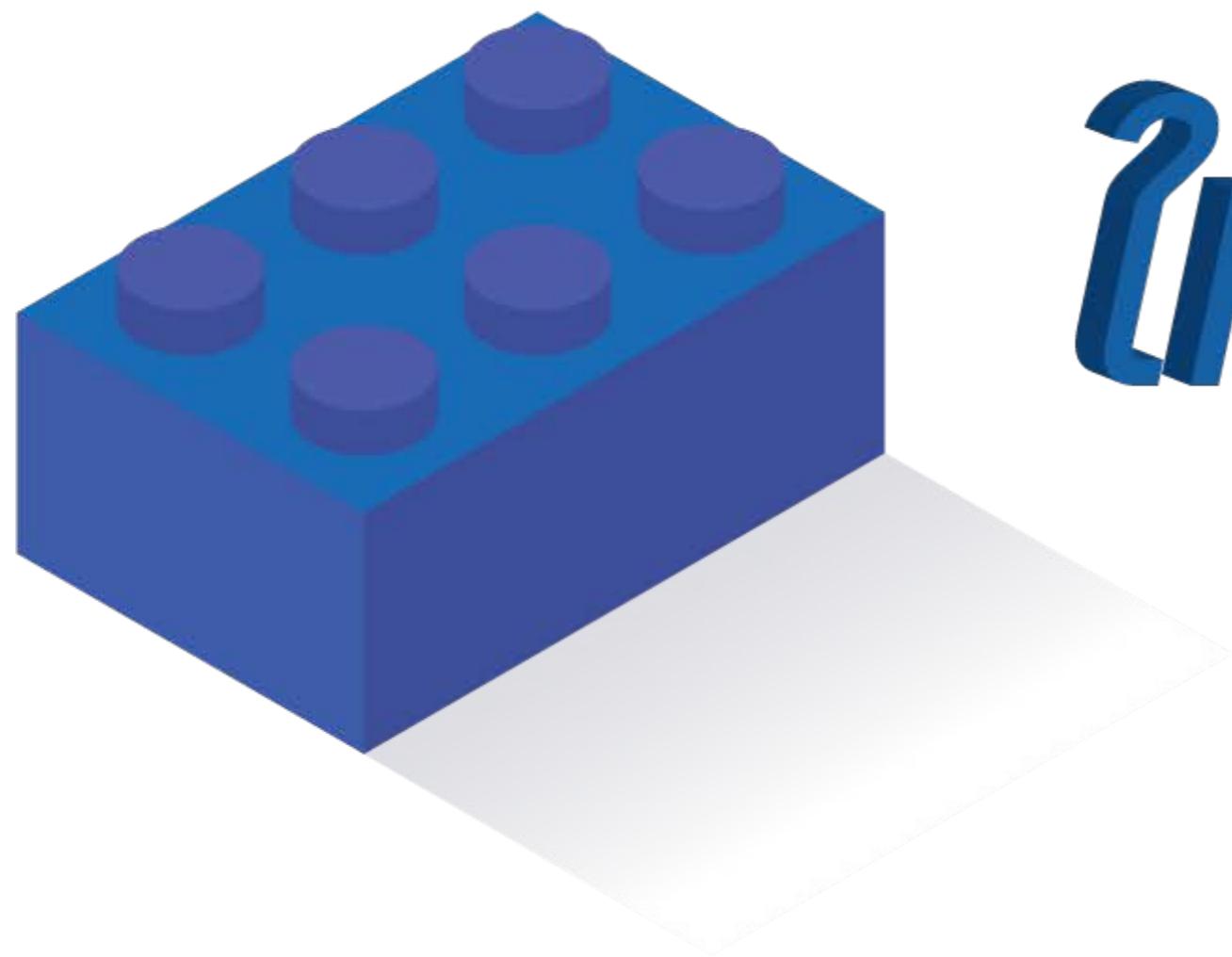
เพิ่มความรับผิดชอบ

- กำหนดให้เปิดเผยผลงานต่อประชาชน
- แก้กฎให้ถอดถอนผู้บริหารง่ายขึ้น

การควบรวม อปท. ในยุโรปเหนือ

ที่มา: World Bank 2012

ให้ ท้องถิ่น
ตัดสินใจ